

RIKSADVOKATEN

Likelydende brev til
Politimesteren i Søndre Buskerud
Politimesteren i Oslo
Sjefen for Kripos
Oslo statsadvokatembeter
Det nasjonale statsadvokatembetet

REF.:

VÅR REF.:

ABS0070015 1711/08-63 R 96-
505

DATO:

15. august 2013

DOK.NR.

26

STURE BERGWALL (TIDLIGERE THOMAS QUICK), F. 26.04.1950 – DOMFELT I SVERIGE FOR BL.A. TRE NORSKE DRAP – FRIFUNNET ETTER GJENÅPNING

Påtalemyndigheten i Sverige besluttet 31. juli 2013 å legge ned den siste gjenstående drapstiltalen mot Sture Bergwall (tidligere Thomas Quick). Bergwall er dermed i praksis frifunnet for samtlige av de åtte drapene som han opprinnelig ble dømt for. Tre av drapene skulle ha blitt begått i Norge, og ble i sin tid etterforsket av norsk og svensk politi i fellesskap. Disse sakene ble også vurdert av norsk påtalemyndighet før de ble besluttet søkt overført til Sverige for iretteføring der.

Sakene mot Sture Bergwall er uten sidestykke i nyere skandinavisk rettshistorie. Det er nærliggende å spørre hvordan det kunne være grunnlag for gjenåpning av så mange drapsdommer mot én og samme person, herunder om det hefter feil ved politiets og påtalemyndighetens håndtering av sakene. I Sverige er det av denne grunn bebudet en gransking. Det har vært spurt om også arbeidet til norsk politi og påtalemyndighet bør ettergås.

Vedlagt følger til orientering kopi av riksadvokatens brev av 12. august 2013 til Justis- og beredskapsdepartementet med tilrådning i spørsmålet om mulig gransking av den norske etterforskningen og de påtalemessige vurderinger i Quick-saken. Riksadvokaten har anbefalt at departementet tar kontakt med det svenske Justisdepartementet, og at det norske arbeidet og gjerne de påtalemessige vurderinger inkluderes i den gransking som der er bebudet dersom man ønsker den norske delen av saken gransket. Herfra er fremholdt at bare ved en slik fremgangsmåte kan man få en fullverdig gjennomgang av arbeidet som i sin tid ble utført. I ettertid er man blitt kjent med den svenske justisministerens brev av 2. august 2013 til sin norske kollega, jf. vedlagte kopi.

Politiet og påtalemyndigheten skal være en lærende organisasjon. Det er vi forpliktet til, ikke minst med den betydelige maktutøvelse som hører til våre arbeidsoppgaver. En slik tilnærming forutsetter både evne og vilje til å lære av feil man begår, og forutsetter at det ved behov iverksettes korrigerende tiltak. I dette perspektiv kan norske myndigheter ikke avvente resultatene av en

KAK006

Postadresse:
Postboks 8002 Dep
0030 OSLO

Kontoradresse:
Stortorvet 2
0155 OSLO

Telefon:
22 47 78 50

Telefaks:
22 33 31 12

gransking, uansett om den blir et rent svensk anliggende eller et samarbeidsprosjekt mellom Sverige og Norge.

Som et umiddelbart tiltak – og følgelig uavhengig av granskingsspørsmålet – oversendes følgende materiale:

Therese-saken

1. Hedemora tingrätts dom av 2. juni 1998
2. Uttalelse av 23. august 2010 fra överåklagare Björn Ericson
3. Svea Hovrätts ”beslut” av 24. september 2010
4. Beslutning av 29. mars 2011 fra Åklagarkammaren i Falun

Trine/Gry-sakene

1. Falu tingrätts dom av 22. juni 2000
2. Uttalelse av 19. august 2011 fra chefsåklagare Bo Lindgren
3. Svea Hovrätts ”beslut” av 5. april 2012
4. Beslutning av 24. september 2012 fra Åklagarkammaren i Falun

Fra Riksåklagarens kansli

1. ”Beslut med anledning av ett resningsförörande” av 31. juli 2013

De vedleggene som bl.a. er omhandlet i uttalelse av 23. august 2010 er ikke elektronisk tilgjengelig, og er ikke vedlagt. Ved behov bes disse innhentet direkte fra svenske myndigheter.

Riksadvokaten ber om at politimesteren i Søndre Buskerud iverksetter en adekvat gjennomgang av materialet fra Therese-saken i et læringsperspektiv for sentralt etterforsknings- og påtalepersonell. Tilsvarende gjelder for politimesteren i Oslo hva gjelder Trine/Gry-sakene. Sjefen for Kripos bes foreta sin gjennomgang med utgangspunkt i den bistand som i sin tid ble gitt i begge saker. Det forutsettes at de opplysninger og den informasjon som nå foreligger og hvordan denne vektlegges, bl.a. ved beslutningene om å legge ned ”åtalene”, gjennomgås og vurderes mot den etterforskning og de beslutninger som fra norsk side ble foretatt fra 1996 og frem til 1998 i Therese-saken og fra 1999 til 2000 i Trine/Gry-sakene. Det presiseres at læringsperspektivet, og ikke en gransking av mulige feil og svakheter i etterforskningen den gang, skal være det sentrale. Et hovedtema vil naturlig være – bedømt ut fra det man nå må legge til grunn – om den etterforskning som norske myndigheter foretok for å ettergå Quicks forklaringer/tilståelser var grundig nok, og om man var tilstrekkelig kritisk, herunder ved bedømmelsen av den totale bevissituasjon, iaktatt den siktedes sykdom og hans særskilte karakter.

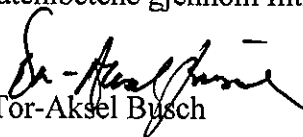
Riksadvokaten ber om at det gis en nærmere redegjørelse for det arbeidet som utføres med utgangspunkt i dette brev og de erfaringer som derigjennom gjøres. Det settes ikke en særskilt frist for gjennomgangen, men politimestrene i Søndre Buskerud og Oslo samt sjefen for Kripos bes tjenesteveg sende en nærmere redegjørelse for opplegget og forventet ferdigstilling innen 10. oktober 2013.

På tilsvarende måte må ledelsen ved Oslo statsadvokatembeter og Det nasjonale statsadvokatembetet iverksette sine gjennomganger. Oslo statsadvokatembeter må holde seg orientert om det arbeidet som gjøres i henholdsvis Søndre Buskerud politidistrikt og Oslo politidistrikt, og Det nasjonale statsadvokatembetet tilsvarende for Kripos.

Det er selvsagt intet i veien for at de respektive politi- og påtaleenheter samarbeider nærmere om opplegget og arbeidet.

Riksadvokaten vil for sin del i ulike sammenhenger, som på påtalemøter, politisjefmøter, kurs og seminarer, gjennomgå erfaringene fra denne saken på en hensiktsmessig måte.

Det vedlagte materialet og dette direktiv vil bli gjort kjent for de øvrige politimestre, sjefen for PST, Politihøgskolen samt de øvrige statsadvokatembetene gjennom Intranettet.

Tor-Aksel Busch

Kjerstin Apall Kvande
førstestatsadvokat

Vedlegg

Gjenpart (med vedlegg):

1. Justis- og beredskapsdepartementet
2. Politidirektoratet